

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

לפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא

המערער איימן מרעי ת"ז 026273789
ע"י ב"כ עו"ד גלעד שר ואח'

נגד

המשיבים 1. ועדת הבחירות המיוחדת במועצה המקומית פורידיס
2. ר"ח (עו"ד) בשארה עבסאוי – מנהל בחירות המיוחדות במועצה
המקומית פורידיס
ע"י פרקליטות מחוז חיפה, מחלקה אזרחית ומנהלית
3. אחמד בירייה ת"ז 025979725
ע"י עו"ד דקואר ואח'

פסק דין

הרקע לערעור וטענות הצדדים:

עניינו של תיק זה בערעור בחירות אשר הוגש בהתאם לסעיפים 72 ו-73 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה – 1965 (להלן: "חוק הבחירות") וסעיף 7(ב) לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה – 1975 (להלן: "חוק בחירת ראש הרשות"). הערעור מופנה נגד תוצאות הבחירות המיוחדות לראשות המועצה המקומית פורידיס שנערכו ביום 25.10.16. המשיב 3 נבחר לראשות המועצה. הודעה על תוצאות הבחירות פורסמה ביום 13.3.16 בילקוט פרסומים 7375 (עמ' 604). המערער, שהיה המתמודד הנוסף בבחירות, הגיש את הערעור, תוך שהוא טוען לפגמים באופן ניהול הבחירות ובהליך ההצבעה. יצוין כי הפער בין הזוכה בבחירות, המשיב 3, ובין המערער עמד על 15 קולות, הכל בהתאם לפרסום בילקוט הפרסומים.

עוד יצוין כי ביחד עם הערעור הוגשה גם בקשה לצו זמני שיאסור על המשיב 3 להתחיל ולכהן בתפקיד ראש המועצה. בקשה זו נדחתה ע"י בית משפט זה. בהתאם, ראש הרשות הנבחר, המשיב 3, נכנס לתפקידו ביום 15.11.16, אך כפי שהבהרתי בהחלטתי מיום 15.11.16 אין בכך כדי לסכל את מטרת הערעור או לפגוע פגיעה של ממש בסיכויי הערעור. עוד הנחה בית המשפט את המשיב 3 שלא לבצע פעולות החורגות מניהול שוטף של המועצה המקומית קודם להשלמת הדיון בערעור.

כאמור, המערער טוען כי הפגמים או אי הסדרים שנפלו לטענתו במהלך הבחירות המיוחדות, עולים לכדי פגמים שהיו עלולים להשפיע ואף השפיעו בפועל על תוצאות הבחירות המיוחדות או על מספר הקולות בהן. נטען כי הבחירות ב-11 מותוך 12 הקלפיות בבחירות המיוחדות לא התנהלו כחוק והדבר היה עלול להשפיע על תוצאות הבחירות המיוחדות. נטען כי אלמלא אותה התנהלות פסולה המערער היה אמור להיות מוכרז כזוכה בבחירות המיוחדות, זאת במיוחד לאור ההפרש הזעום בין הקולות, העומד על 15 קולות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

1
2 מנהל הבחירות טוען כי הליקויים עליהם מצביע המערער אינם אלא ליקויים טכניים, העולים
3 ממסמכי בקרה, ואינם יורדים לשורש העניין, ולכן נעדרים השפעה נדרשת על תוצאות הבחירות. נטען
4 כי כל הפרוטוקולים של כל הקלפיות חתומים על ידי חברי ועדת הקלפי, בה היו לשני המועמדים נציג,
5 ונעדרים הם כל מחאה בזמן אמת בדבר הליקויים להם טוען המערער כעת. נטען כי שיעור ההצבעה
6 עמד על 92%. חרף זאת יום הבחירות והליך ספירת הקולות בסיומו התנהלו ללא כל תקלות, טענות
7 או מענות מצד העושים והשותפים במלאכה, הן המזכירים, הן חברי ועדות הקלפי מטעם שני
8 המועמדים, הן חברי ועדת הבחירות ובכלל. עוד נטען כי בכל קלפי היו 2 מזכירים עובדי מדינה שאינם
9 תושבי המקום ושהם גורמים ניטראליים שאין להם כל אינטרס בתוצאת הבחירות. לשני אלה הצטרפו
10 2 חברי ועדת קלפי, נציג אחד מטעם כל אחד משני המועמדים. בכל קלפי הוצב סדרן שאינו בן היישוב
11 וכן הוצבו לפחות שני מאבטחים שאינם בני היישוב, שהינם בעלי הכשרה נאותה כדרישות משטרת
12 ישראל.
13
14 עוד טוען מנהל הבחירות כי על המבקש לבטל את הבחירות מוטל עליו נטל הוכחה גבוה מהמקובל
15 במשפט האזרחי וכאשר עסקינן בטענות לשוחד בחירות נטל ההוכחה הנדרש כבד מזה המוטל על
16 מתדיינים בהליכים אזרחיים מן השורה. כן נטען כי יש להוכיח לא רק את פסלות המעשים הנטענים
17 בערעור, אלא גם את זיקת ההשפעה שלהם על תוצאות הבחירות על פי מבחן הסתברותי הולם.
18
19 המשיב 3 טוען כי יש לדחות את הערעור, שכן לטענתו נשען הערעור על בסיס ראייתי דל ביותר. כן
20 נטען כי רוב הטענות המפורטות בערעור אינן נסמכות על תצהירים מטעם בעלי תפקידים ששימשו
21 כחברי ועדה בקלפיות ואשר ביכולתם להעיד על סדר היום שהתנהל בקלפי ולהצביע על אי הסדרים
22 והליקויים הנטענים. נטען כי המערער אף לא צירף מסמכים מהותיים כגון פרוטוקולי ועדות הקלפי
23 במלואם. כן נטען כי קיימים שני תנאים מצטברים לביטול בחירות על פי סעיף 73 לחוק הבחירות:
24 הראשון הוא שעל ביהמ"ש להשתכנע כי הליך הבחירות היה לקוי; והשני הוא כי היה בליקוי כדי
25 להשפיע על תוצאות הבחירות. נטען כי מאחר שהמערער אינו מצביע על מאן דהוא שנקט בפעולות
26 מכוונות לשם הטיית תוצאות הבחירות אלא מכוון טענותיו כלפי ועדות הקלפי, מנהל הבחירות
27 והמזכירים וטוען כי הללו התרשלו, יש להזכיר כי הללו נהנים מחזקת התקינות, ובנסיבות המקרה
28 רישום או אי רישום או רישום חלקי או אי התאמה ברישום אמצעי הבקרה איננו ליקוי המבטל
29 בחירות. המשיב 3 טוען כי היה ייצוג בקלפיות לכל הרשימות וגם למערער וכי מזכירים מטעם משרד
30 הפנים אף היוו רוב בוועדות הקלפי השונות, עניין המחזק את חזקת התקינות. לטענת המשיב 3, לא
31 עמד המערער בנטל להוכיח כי הליך הבחירות היה לקוי באופן המחייב את התערבותו של ביהמ"ש
32 בתוצאות הבחירות.
33

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

- 1 באשר לטענות המערער בדבר שוחד בחירות - טוען המשיב 3 כי טענות אלה צריכות להידחות על הסף.
- 2 נטען כי לא צורף לערעור אישור בדבר הגשת תלונה למשטרה, לא צורף תצהיר מטעם אותו מתלונן
- 3 ואף אין בערעור פירוט ולו הקצר ביותר אודות המקרה ומדובר בטענה סתמית. באשר לטענה בדבר
- 4 הקלטה של שיחה טוען המשיב 3 כי לערעור צורף שלא כדין תמלול של שיחה עלומה בין שני אנשים
- 5 בלתי מזוהים, שיש להוציאו מתיק ביהמ"ש ניצוין כי מאוחר יותר – כיממה לפני הדיון שנקבע בערעור
- 6 – הגיש המערער תצהירים ותמלול נוסף).
- 7
- 8 בנוגע לאי התאמות הנטענות על ידי המערער טוען המשיב 3 כי בעבודת הוועדה יכולות ליפול לעיתים
- 9 טעויות קטנות וסבירות הנובעות מאופי העבודה ומלחץ יום הבחירות וכל עוד מדובר בסטייה מינורית
- 10 הניתנת להסבר פשוט ואין חשש למעשה מכוון, אין בכך כדי להוות ליקוי בהליך הבחירה היורד
- 11 לשורשו של עניין ומצדיק עריכת בחירות חדשות. נטען כי חזקת התקינות של פעולות המנהל לא
- 12 נסתרה. ככל שקיימות אי התאמות ניתן לייחס אותן לטעויות אנוש שהן תוצאת לוואי של כל מערכת
- 13 בחירות, כמפעל מורכב. כן נטען כי לא הונחה תשתית עובדתית ראויה להעלאת הטענה בדבר אי
- 14 סדרים ואי התאמות. נטען כי נציגיו של המערער נכחו, לא התנגדו ולא הסתייגו, ספרו, חתמו ואף לא
- 15 הגישו תצהירים, ולכן הם מושתקים ומנועים. עוד טוען המשיב 3 כי עיון ברשימות מעלה שאין
- 16 הפרשים בין מספר המצביעים ששמותיהם נמחקו לבין הקולות. אם יש, מדובר בהפרשים בין מספר
- 17 המצביעים שהצביעו בפועל לבין מספר המצביעים בפנקס המזוהים וההפרשים הם זניחים ומינוריים,
- 18 תוצאה של סטיות קלות בהליך הבקרה של הבחירות.
- 19
- 20 המשיב 3 טוען גם כי המערער נמנע להגיש יחד עם הערעור או לפניו בקשה מתאימה לספירת המעטפות
- 21 או ספירת הקולות, על פי ההליך בהתאם לסעיף 96א' לחוק הבחירות. הליך זה נועד לבחון בחינה
- 22 מוקדמת את הקלפיות, מספר המעטפות, מספר פתקי ההצבעה וכיוצא"ב, כדי לבסס תשתית עובדתית
- 23 לעצם הגשת הערעור. נטען כי משלא עשה כן המערער מנוע ומושתק מלהעלות טענות בעניין אי
- 24 התאמות ודין טענותיו להידחות.
- 25
- 26 המשיבים אף מתייחסים באופן פרטני לטענותיו של המערער בדבר אי סדרים ואי התאמות ומפרטים
- 27 מדוע אותן טענות אין להן בסיס ולא התקיימו אי סדרים מהותיים היורדים לשורשו של עניין
- 28 והמצדיקים התערבות. המשיב 3 אף צירף תצהירים מנציגיו בוועדות הקלפי לתמיכה בטענותיו כי אין
- 29 מדובר באי סדרים מהותיים המצדיקים התערבות.
- 30
- 31 המערער טוען כתגובה לטענות המשיבים כי הרים את נטל הראיה לטענתו שהבחירות לא התנהלו
- 32 כחוק וכי היה בכך כדי להשפיע על תוצאות הבחירות. נטען כי מדובר בפגמים יסודיים ומהותיים ובאי
- 33 סדרים וליקויים חמורים שהתגלו ב- 11 מתוך 12 קלפיות. נטען כי הקולות שלגביהם קיימות אי
- 34 התאמות עולים על ההפרש הזעום של 15 קולות בין המתמודדים. כן נטען כי צורף תצהירו של סגן

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

1 יו"ר ועדת קלפי שהביע מחאה לנעשה ויש בכך כדי לשמוט את טענות ב"כ המשיבים לפיהן אנשי
2 המערער לא התנגדו לאי הסדרים בזמן אמת. נטען כי אותו סגן יו"ר ועדת קלפי טוען שמחאתו בזמן
3 אמת לא נרשמה בפרוטוקול ולאחר מכן הוא התלונן על כך במשטרה. נטען כי מדובר בעניינים
4 שפוגעים בטוהר הבחירות ובתקינות הבחירות ומביאים לכך שהתוצאה אינה משקפת את רצון
5 הציבור. כן נטען כי חלק מאי הסדרים התגלו רק לאחר יום הבחירות ולכן לא הייתה מחאה של נציגי
6 המערער בזמן אמת.

7

8

דין והכרעה:

9 לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי מדובר בפגמים
10 שנפלו ברובם במסמכי הבקרה ואין מדובר בליקויים מהותיים המהווים פגם היורד לשורשו של עניין
11 במידה המצדיקה ביטול הבחירות. על כן, סבורני כי יש לדחות את הערעור. יודגש כי לא צורפו ע"י
12 המערער ולא הוצגו בפני בית המשפט כל מסמכי הקלפיות. כמו כן בחר המערער להגיש ערעור בחירות
13 זה בלא שקדם לערעור הליך נפרד של בקשה לעיון בפתקי ההצבעה בהתאם להוראות סעיף 96 לחוק
14 הבחירות [בר"מ 10827/03 נחום קרליץ ב"כ רשימת נחל 2003 שסימנה "ץ" נ' פקיד הבחירות
15 לעיריית באר-שבע 2003 (10.12.2003)] עם זאת לא ראיתי בכל אלו מכשול כדי להכריע בערעור תוך
16 התייחסות למכלול הטענות. אבהיר להלן:

17

18 בהתאם לסעיף 73(ב)(1) לחוק הבחירות, בערעור בחירות רשאי ביהמ"ש לבטל את הבחירות בכלל או
19 באזור קלפי מסוים ולצוות על עריכתן שנית, אולם ביהמ"ש לא יבטל בחירות אלא אם נראה לו
20 שהליקוי המשמש עילה לערעור עלול היה להשפיע על התוצאות.

21

22 הפסיקה פירשה הוראה זו בקביעת שני תנאים מצטברים לביטול הבחירות, אשר יש זיקה
23 ביניהם: שכנוע בית המשפט בדבר קיום ליקוי בהליך הבחירות (מסוג זה המפורט בסעיף 72
24 לחוק הבחירות האמור) וסברת בית המשפט כי הליקוי הנ"ל עלול היה להשפיע על תוצאות
25 הבחירות [ראו: בר"מ 3235/09 עמאש נ' מנהל הבחירות למועצה המקומית גסר אלזקא
26 (1.3.2011); רע"א 414/94 מרעי נ' ועדת הבחירות למועצה המקומית פרדיס, פ"ד מח(4) 421
27 (1994); בר"מ 10462/08 טל נ' פרגיון, פסקה 14 (29.12.2008)].

28

29 שיקולים של סופיות הבחירות, יציבות השלטון, והגשמת רצון הבוחרים בהליך דמוקרטי יש
30 בהם כדי לגרום לכך שלא כל סטייה מסדרי הבחירות תיחשב כליקוי היכול להצדיק ביטולן
31 של בחירות. לכן יש לבחון את השאלה האם המדובר בליקוי "היורד לשורשו של עניין" [ראו:
32 בר"מ 3235/09 הנ"ל; בר"מ 1837/09 משלב נ' הזימה (18.3.2009); בר"מ 2610/09 עמרם אפרים נ'
33 ועדת הבחירות המקומיות למועצה האזורית גלבוע (18.05.2009)]. התנאי השני שיש לבדוק הינו האם
34 יש בליקוי האמור כדי להשפיע על תוצאות הבחירות. נטל ההוכחה הנדרש מן הטוען לקיומו של ליקוי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

- 1 המצדיק את ביטולן של תוצאות הבחירות מצוי בטווח שבין הכלל בדבר מאזן ההסתברויות, הנהוג
- 2 במשפט האזרחי, לבין דרישת ההוכחה מעבר לספק סביר, הנהוגה במשפט הפלילי [בר"ם 3235/09
- 3 הנ"ל; רע"א 3055/05 פרומר נ' סבג (21.8.2005)]. כלל הוא כי לא כל סטייה מסדרי הבחירות תיחשב
- 4 כליקוי היכול להצדיק ביטול בחירות או פסילת קולות. המבחן הנהוג לעניין זה נסב על השאלה האם
- 5 המדובר בליקוי היורד לשורשו של עניין, כזה שעלול היה להשפיע על התוצאות בבחירות ולעוות את
- 6 רצון הבוחר [בר"ם 582/14 סלאם נ' ג'ראייסי (11.2.2014); עע"מ 8617/13 ג'ראייסי נ' מנהל הבחירות
- 7 בנצרת (7.1.2014) והשוו: בר"ם 213/14 מאיר בלעיש נ' היועץ המשפטי
- 8 לממשלה (11.2.2014)]. אין זה המקרה שבפני.
- 9
- 10 יצוין כי מרבית הליקויים אליהם מתייחס המערער בערעור שבפני הינם אי סדרים שנפלו בניהול
- 11 רשימות הבוחרים והסימונים שנעשו לגבי הבוחרים שהצביעו בפועל ברשימה אחת ומחיקתם ברשימה
- 12 השנייה, או פערים בין רשימות אלה למספר הבוחרים המופיע בפרוטוקול וכן אי התאמות בגיליונות
- 13 ספירת הקולות וברשימות ובמעטפות שהוצאו ונספרו. ליקויים אלה נובעים ככל הנראה מלחץ
- 14 העבודה ביום הבחירות, אשר היה אינטנסיבי. לראיה אחוזי ההצבעה הגבוהה בבחירות אלה. כמו כן,
- 15 מדובר בליקויים נפוצים בבחירות לרשויות המקומיות, כאשר ביום הבחירות יושמו מנגנוני בקרה
- 16 רבים, כפי שפורט בתגובת מנהל הבחירות (שני מזכירי ועדת קלפי שהינם עובדי מדינה וסאינס תושבי
- 17 המקום בכל קלפי, סדרנים ומאבטחים על פי דרישות המשטרה וכן נציג מכל מועמד בכל ועדת קלפי,
- 18 כאשר בשום פרוטוקול מהקלפיות לא נרשמה מחאה או הערה של מי מנציגי המערער בנוגע לליקויים
- 19 הנטענים).
- 20
- 21 בנוסף לליקויים הנטענים הנ"ל ישנה טענה בנוגע לפתקים כפולים שלטענת המערער לא נספרו
- 22 כקולות. עוד הועלתה טענה בנוגע לאי התאמה בין מספר המעטפות שנספרו בסוף יום הבחירות לבין
- 23 מספר המעטפות שנחתמו בקלפי מס' 6. בנוסף נטען בנוגע לקלפי מס' 4 שעל פי הפרוטוקול נפתחה
- 24 והוחלף בה המנעול במהלך יום הבחירות, זאת בשל הגעתו של יו"ר ועדת הקלפי מאוחר, כאשר טענת
- 25 המערער היא כי לא ברור על פי איזה נוהל הדבר נעשה וכי אין תיעוד בפרוטוקול לעניין זה. המערער
- 26 מעלה אף טענות בדבר שוחד מצד המשיב 3 כלפי שני בוחרים, כאשר בגין טענות אלו הוגשו תלונות
- 27 למשטרה. נטען גם כי המשיב 3 נכח בעת ספירת הקולות לאחר תום ההצבעה, זאת בניגוד לחוק
- 28 הבחירות לטענת המערער. יצוין כי המערער טוען כי פנו גם אליו והזמינו אותו להיות נוכח בספירת
- 29 הקולות אך הוא סירב מכיוון שידע שאסור לו להיות נוכח בספירה.
- 30
- 31 בכל הנוגע לאי ההתאמות הנטענות בין הפנקסים (ספרי הבוחרים) למספר המעטפות יש לתת עדיפות
- 32 למספר המעטפות המוצאות מהקלפיות בזמן הספירה, שהינן הראיה האמינה והטובה ביותר לעניין
- 33 מספר הבוחרים שהצביעו בפועל (ראו: בר"ם 3235/09 הנ"ל). יצוין כי הליך הספירה התנהל בפני חברי
- 34 ועדת הקלפי (נציגי שני המתמודדים ומזכירים שהינם עובדי מדינה ואינם תושבי המקום) ולא הוכח

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

1 שהוכנסו פתקים עודפים בדרך בלתי חוקית. יש להניח כי כאשר מספר הקולות שנמחקו בפנקסים
2 שונה ממספר המעטפות שנמצאו בקלפי מדובר בטעות בסימון בפנקסים, שכן המעטפות נמצאות
3 בתיבה נעולה כאשר פתיחתה וספירת המעטפות מבוצעים תחת עיניהם הפקוחות של מספר אנשים,
4 בשונה מהסימונים בפנקסים שמתבצעים במהלך כל היום. מדובר, כאמור, באי התאמות מינוריות בין
5 הפרוטוקולים לסימונים בפנקסי הבחורים או בין מסמכי הביקורת עצמם, כלומר, פגמים קלים
6 שאינם מצדיקים ביטול תוצאות הבחירות. סביר להניח שאי התאמות ואי הסדרים נובעים מהלחץ
7 שבו מתבצעת העבודה ביום הבחירות. בכל מקרה, לא נטען ולא הובאה ראיה לכך שמדובר במרמה
8 או זיוף.
9
10 כפי שנקבע בפסיקה "טוהר הבחירות הוא ערך בעל חשיבות עליונה, אשר נועד להבטיח את מימוש
11 רצון הבוחרים" (ראו: בר"מ 2610/09 עמרם אפרים נ' ועדת הבחירות המקומיות למועצה אזורית
12 גלבוע (18.5.2009); רע"א 3055/05 הנ"ל). רציונל זה מונח ביסוד החוקים שבנדון. במקרה זה, כאמור,
13 מדובר בליקויים ואי סדרים שאינם יורדים לשורשו של עניין ולא נראה כי נפגע טוהר הבחירות אשר
14 נועד להבטיח את מימוש רצון הבוחרים.
15
16 על זאת יש להוסיף כי יש לקבל גם את הטענה שהועלתה על ידי המשיבים כי לא הובאה כל ראיה לכך
17 כי נציגי המערער, אשר נכחו בקלפיות התנגדו או לכל הפחות ביקשו לרשום הערות בפרוטוקול לעניין
18 חוסר ההתאמה בין הסימונים בחוברות השונות או בין ספרי הבחורים והמעטפות שנמצאו בקלפי. יש
19 להניח כי הנציגים, אשר נמצאים בקלפיות על מנת להגן על טוהר הבחירות ואינטרסים נוספים, היו
20 מתנגדים ומבקשים לציין זאת בפרוטוקול לו היו רואים אי התאמות או אי סדרים, כפי שטוען להם
21 המערער [לעניין חובת המחאה בזמן אמת ראו: ע"מ 8617/13 ג'ראייסי נ' מנהל הבחירות בנצרת
22 (7.1.2014), סעיף 80 לפסק הדין].
23
24 כאמור, הנני סבור כי הליקויים עליהם מצביע המערער הינם ליקויים ואי סדרים שאינם מהותיים
25 ואינם יורדים לשורשו של עניין ואין בהם כדי לפגוע בטוהר הבחירות או ברצונו של הבוחר. אפרט
26 להלן.
27
28 בכל הנוגע לטענות בעניין קלפי מס' 1, מדובר, כאמור, בהפרש נטען בין ספר הסימונים לספר
29 המחיקות, כלומר, חוסר התאמה בין הסימונים בחוברות השונות, שאינו מהווה פגם היורד לשורשו
30 של עניין וככל הנראה נובע מלחץ העבודה ביום הבחירות. באשר לטענה בדבר שני טפסי ספירה
31 החתומים כל אחד על ידי אדם אחר, הרי שהדבר נעשה בהתאם לתקנה 28 לתקנות הרשויות
32 המקומיות (סדרי בחירות), תשכ"ה – 1965. לעניין הטענה בדבר גריעת קול אחד, יש לקבל את טענת
33 מנהל הבחירות כי נציג המערער לא מחה על הגריעה בזמן אמת וכי אין כל בסיס לטענת המערער כי
34 הקול נגרע דווקא ממנו. יצוין כי נציג המערער היה יו"ר ועדת הקלפי בקלפי מס' 1. בכל הנוגע לטענה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

- 1 בדבר אי בהירות בהתייחס למספר הפתקים הכפולים לעומת הפסולים יש לקבל את טענת מנהל
- 2 הבחירות כי אין כל קשר בין הפתקים הכפולים שהינם פתקים כשירים וייחשבו כפתק אחד בהתאם
- 3 לתקנות הנ"ל לבין הקולות הפסולים (יצוין גם כי כעולה מהפרוטוקול שצורף הפתקים הכפולים לא
- 4 נספרו במניין הפתקים הפסולים).
- 5
- 6 באשר לקלפי מס' 2 מדובר בהפרש נטען בין ספר המחיקות למספר המעטפות שנספרו. לעניין זה,
- 7 כאמור, יש לתת עדיפות למספר המעטפות המוצאות מהקלפי. יצוין כי בפרוטוקול הקלפי צוין כי
- 8 מספר המצביעים ששמו נמחק מרשימת הבוחרים הינו 605 וכך גם מספר המעטפות שהוצאו מהקלפי.
- 9 בכל מקרה, כאמור, יש לתת עדיפות למספר המעטפות המוצאות ונציגי המערער והמשיב 3 חתומים
- 10 על הפרוטוקול ולא נרשמו כל הערות.
- 11
- 12 לעניין הטענה כי מצביעה מספר 632 הרשומה בקלפי 7 הצביעה בקלפי 2 - יש לקבל את טענת מנהל
- 13 הבחירות כי מדובר בהצבעת אישה בעלת מוגבלות בניידות בקלפי מס' 2, שיועדה להצבעת אנשים עם
- 14 מוגבלויות. כאשר התברר כי הבוחרת הצביעה בקלפי 7, קלפי האם שלה, נפסל קולה שעלה מקלפי
- 15 האנשים עם מוגבלויות (קלפי 2). מנהל הבחירות מדגיש לעניין זה כי המעטפה הכפולה שלה נותרה
- 16 חתומה ולא נפתחה ולכן לא נספרה במניין הקולות של האנשים בעלי המוגבלויות. אכן מבדיקת
- 17 הפרוטוקול עולה כי לגבי מצביעה זו מספרה נמחק בקלפי 7 מאחר שהצביעה שם ולכן לא נספר קולה
- 18 בקלפי מס' 2. כך גם עולה מרשימות הבוחרים של קלפי מס' 7 כי אותה מצביעה הצביעה שם וסומנה
- 19 שם כמי שהצביעה.
- 20
- 21 בנוגע לקלפי מס' 3 מדובר בטענה לאי התאמה בין ספר הסימונים לספר המחיקות, אשר כאמור אינו
- 22 פגם שיוורד לשורשו של עניין וככל הנראה נובע מלחץ העבודה ביום הבחירות. גם כאן היה נציג המערער
- 23 יו"ר ועדת הקלפי והוא חתום על הפרוטוקול ללא הערות.
- 24
- 25 באשר לקלפי מס' 4 ולטענה כי הוחלף מנעול בקלפי הנדונה - מפרוטוקול הקלפי ולפי בירור שערך
- 26 מנהל הבחירות עולה המסקנה כי ההחלפה נעשתה בטרם החלה ההצבעה. הסתבר שיו"ר ועדת הקלפי
- 27 הגיע למשרדי הקלפי באיחור של 10 דקות וביקש להסיר את המנעול ולהחליפו באחר. יו"ר הוועדה
- 28 בחן את הקלפי ונוכח שזו ריקה וכך הוחלף המנעול. מפרוטוקול הקלפי עולה שנציגו של המערער היה
- 29 סגן יו"ר הוועדה אשר לא העלה כל מחאה בזמן אמת נגד החלפת המנעול, אשר נרשמה בפרוטוקול.
- 30 אמנם על פי התקנות הנ"ל (תקנה 18) אין לפתוח קלפי שנעלה עד לספירת הקולות, אך מאחר שהדבר
- 31 תועד בפרוטוקול ונרשם שהקלפי נסגרה על ידי סגן יו"ר הוועדה (נציגו של המערער) והמזכירים
- 32 שנמצאו במקום, ללא כל הערה או מחאה כלשהי מצד מי מהם, אינני סבור כי מדובר בפגם אשר
- 33 השפיע על תוצאות הבחירות או פגם בתקינות ההליך באופן המצדיק ביטול הבחירות.
- 34

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

- 1 בנוגע לטענה כי בקלפי מס' 6 הוצאו מהקלפי מעטפות העולות ב-4 על מספר המעטפות שנחתמו לפי
- 2 הפרוטוקול - יש להעדיף את מספר המעטפות שהוצאו ונחתמו ואין מדובר בפגם היורד לשורשו של
- 3 עניין. יצוין כי מנהל הבחירות טוען כי מבירור שערך עלה כי לקראת סוף היום נחתמו עוד כ-30
- 4 מעטפות, עובדה שלא צוינה בפרוטוקול, ומכאן ההפרש. גם לעניין זה לא מחא נציגו של המערער, אשר
- 5 היה יו"ר ועדת הקלפי, בזמן אמת. אמנם העובדה שלא צוין בפרוטוקול כי נחתמו עוד כ-30 מעטפות
- 6 מהווה פגם, אך אין מדובר בפגם היורד לשורשו של עניין. זאת בנסיבות העניין, וכאשר נציגו של
- 7 המערער, יו"ר ועדת הקלפי, לא הביע כל מחאה לעניין ההפרש בזמן אמת. באשר לטענות בדבר אי
- 8 התאמה בין גיליונות ספירת הקולות ולעובדה שהמספר 325 תוקן ל-326 אין מדובר בפגם היורד
- 9 לשורשו של עניין, אלא ככל הנראה תיקון שבוצע לאחר ספירה נוספת.
- 10
- 11 גם בנוגע לקלפי מס' 7 מדובר בטענות לאי התאמה בין מספר המצביעים לסימונים ברשימות הבחורים
- 12 ומדובר באי התאמה שככל הנראה נוצרה מלחץ העבודה ביום הבחירות. באשר למצביעה מספר 632
- 13 עניינה פורט בפסקה לעיל המתייחסת לקלפי מס' 2.
- 14
- 15 באשר לקלפי מס' 8 - מדובר שוב בטענות לאי התאמה בין מספר המצביעים לסימונים ברשימות
- 16 הבחורים ומדובר באי התאמה הנובעת ככל הנראה מלחץ העבודה ביום הבחירות. כך גם בהתייחס
- 17 לטענות בדבר אי התאמה בין הסימונים בספרי המצביעים. אין מדובר בפגמים היורדים לשורשו של
- 18 עניין אלא אי סדרים שאינם מהותיים.
- 19
- 20 בנוגע לקלפי מס' 9 והטענה בדבר הסימונים ליד שמות המצביעים 285, 414 ו- 604 - שוב מדובר
- 21 בטענות לאי סדרים שאינם מהווים פגם היורד לשורשו של עניין ולא הייתה כל מחאה מצד נציגי
- 22 המועמדים. באשר למצביע שנטען כי נמנעה ממנו זכות ההצבעה, שמו סומן ונמחק בשני ספרי
- 23 הבחורים ועניינו עלה לבחינת מנהל הבחירות בזמן אמת, אשר הכריע כי יש למנוע הצבעתו בשל כך.
- 24 מדובר בהכרעה סבירה שכן הסימונים מראים כי הוא הצביע. לעניין מצביעה 303 שהתאפשרה
- 25 הצבעתה - לא הייתה כל מחאה מצד נציגו של המערער בזמן אמת ושוב מדובר בהכרעה סבירה. כך
- 26 גם לעניין מצביעה 5. מדובר בפגמים שאינם יורדים לשורשו של עניין ואינם מצדיקים ביטול הבחירות.
- 27 גם באשר לטענה בדבר אי התאמות בין הפרוטוקול למחיקות ברשימת הבחורים, כאמור מדובר באי
- 28 סדרים שאינם מהווים פגם היורד לשורשו של עניין ויש להעדיף את מספר המעטפות שהוצאו מהקלפי.
- 29
- 30 כך גם בנוגע לאי ההתאמות הנטענות בין הפרוטוקול למחיקות ברשימת הבחורים בקלפי מס' 10.
- 31 המערער טוען כי נציגו מחא אך מחאה זו לא צוינה בפרוטוקול, וכאשר מדובר בזכרי קלפי שכולם
- 32 הינם עובדי מדינה ואינם בני המקום, יש לקבוע כי לא היה למי מהם אינטרס ישיר או עקיף לגרוע
- 33 מהפרוטוקול כל מחאה של מי מנציגי המועמדים. כמו כן, הפרוטוקול חתום על ידי חברי ועדת הקלפי
- 34 ללא הערות במקום המיועד לכך. יצוין כי הוגש תצהיר של נציג המערער שנכת בקלפי זו ולפיו מזכירת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

- 1 ועדת הקלפי הוסיפה 5 מעטפות על מנת לעשות "התאמה ואיזון" בין הרשום בפרוטוקול ובין מה
- 2 שנמצא בפועל בקלפי ונציג המערער ביקש לרשום זאת בפרוטוקול אך הדבר לא נעשה. כן טוען נציג
- 3 המערער בקלפי זו כי בוצעו התאמות ושינויים בספרי המחיקות ובפרוטוקול ספירת הקולות והדבר
- 4 לא נרשם בפרוטוקול וכי הגיש בגין אלה תלונה במשטרה.
- 5
- 6 יצוין לעניין זה כי על פי הפסיקה, ככל שחברי ועדות קלפי נתקלים ב"זמן אמת" בבעיות ושלטונותם
- 7 מסרבת ועדת הקלפי לתעד, עליהם לעמוד על כך שטרונותם תירשם בפרוטוקול של ועדת הקלפי וככל
- 8 שדרישתם זו לא נענית, להתריע על כך באמצעות מכתב לוועדת הבחירות או בדרך רשמית אחרת מיד
- 9 בסמוך לאחר מכן, על מנת שלא יתעוררו ספקות באשר לטענות "כבושות" נראו: עע"מ 8617/13 הנ"ל,
- 10 סעיף 80 בפסק הדין). במקרה זה, כאמור, טענות נציגו של המערער לא נרשמו בפרוטוקול. הנציג חתם
- 11 על הפרוטוקול ללא ציון כל הערה. כמו כן, לא פנה נציגו של המערער בזמן אמת לוועדת הבחירות.
- 12 בנסיבות אלה יש לקבוע כי מדובר בטענות כבושות, כפי שנקבע בפסיקה. גם באשר לטענות בדבר
- 13 התנהלות פסולה מצד חברי ועדת הקלפי, שלטענת המערער עישנו נרגילה עם המשיב 3, עזבו את
- 14 מתחם הקלפי ועשו שימוש בטלפון נייד, לא מצאתי אזכור בפרוטוקול. כאמור מדובר בזכרונות קלפי
- 15 שהינם עובדי מדינה ואינם בני המקום וחלה בעניין זה חזקת תקינות המנהל שלא נסתרה.
- 16
- 17 כך גם בנוגע לקלפי מס' 11 וקלפי מס' 12 מדובר בטענות לאי התאמות בין ספרי הבחורים ומדובר
- 18 בפגמים שאינם יורדים לשורשו של עניין ומהווים אי סדרים הנובעים ככל הנראה מלחץ העבודה ביום
- 19 הבחירות.
- 20
- 21 בכל הנוגע לטענות בדבר שוחד וזיוף - מדובר בטענות שלא הועלו לפני מנהל הבחירות (פרט לאזכור
- 22 מעורפל של עבירות שבוצעו במכתב בנוגע לליקויים ואי סדרים ביום הבחירות). מאחר שהוגשו תלונות
- 23 למשטרת ישראל, ייבדקו הטענות על ידי המשטרה. לכן אין מקום להידרש לטענות אלה גם במסגרת
- 24 הערעור שהוגש. יצוין גם כי מדובר בטענות שהועלו בעלמא במסגרת ערעור הבחירות, ללא כל תמיכה
- 25 ראייתית (צורך תמליל ללא זיהוי או תצהיר) ורק לאחר מכן הוגשה בקשה להוספת תצהירים
- 26 ותמלילים לעניין זה, כיממה לפני מועד הדיון שנקבע בערעור.
- 27
- 28 עוד יצוין כי מדובר בשיחות שלכאורה הוקלטו זמן קצר לפני מועד הבחירות, אך התלונות הוגשו
- 29 למשטרה רק לאחר הבחירות ולאחר שהייתה ברורה התוצאה לפיה המערער הפסיד בבחירות. לא
- 30 נמסר כל הסבר סביר מדוע לא הוגשה התלונה במשטרה עוד קודם לבחירות, מיד כאשר נודע
- 31 לטוענים/מתלוננים כי מתבצעת, כך לכאורה ולטענתם, עבירה.
- 32
- 33 בנסיבות אלה, אינני סבור כי יש מקום להידרש לטענות בעניין שוחד במסגרת ערעור הבחירות.
- 34 התלונות ייבדקו במסגרת המסלול שנבחר ע"י המתלוננים, אנשי המערער, לטיפול בטענות לעניין

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

1 שוחד – פניה למשטרה. אם ימצאו התלונות כמוצדקות ניתן יהיה לפתוח את העניין מחדש באמצעות
2 פניה לביהמ"ש במתווה שנקבע בפרשת חרזאללה [רע"א 83/94 חרזאללה נ' פקיד הבחירות למועצה
3 המקומית זמר, פ"ד מט(3) 793 (1994)]. ראו לענין זה: בר"ם 1837/09 הנ"ל; בר"ם 213/14 הנ"ל, סעיף
4 21 בפסק הדין].

5
6 באשר לנוכחות המשיב מס' 3 במעמד ספירת הקולות יש לקבל את טענת מנהל הבחירות כי המשיב 3
7 נכח אך ורק במעמד ספירת הקולות שעלו מהמעטפות הכפולות וזאת כמתחייב בחוק ממעמדו כחבר
8 ועדת הבחירות של המועצה המקומית (סעיף 31א(ח) + סעיף 82 לחוק הבחירות). יצוין כי כפי שהצהיר
9 המערער בעצמו וכן מנהל הבחירות, האחרון הזמין את המערער להיות נוכח כמשקיף במעמד פתיחת
10 אותן מעטפות אך המערער סירב להזמנה. על כן, גם כאן אין מדובר בליקוי היורד לשורשו של עניין
11 והמצדיק התערבות.

סיכום:

12
13
14
15 בנסיבות כפי שהובאו בפני, למרות הפגמים המפורטים לעיל שנפלו במסמכי הבקרה, ולמרות שמספר
16 הליקויים במסמכי הבקרה מגיע לכדי ההפרש שהיה בין המועמדים ואף ייתכן כי עולה עליו, יש לקבוע
17 כי לא הוכח שהיה בפגמים אלו כדי להוות ליקוי היורד לשורשו של עניין ושהיה עלול לשנות את
18 תוצאות הבחירות באופן המצדיק את ביטולן.

19
20 לא הוכחה כל טענת מרמה או זיוף של קולות. הטענות מתמקדות בעיקר באי סדרים ותקלות שנפלו
21 בסימונים בפנקסים השונים המהווים מסמכי בקרה (כאשר הטענות לעניין שוחד ייבחנו, כאמור, על
22 ידי המשטרה, לאחר שהוגשו תלונות בעניין זה). לא הוכח ברמה הנדרשת כי הפגמים עליהם הצביע
23 המערער שיבשו את הליכי ההצבעה באופן שבו התוצאה אינה משקפת את רצון הבוחרים.

24
25 כפי שפורט, אין בתקלות ואי סדרים אלה כדי להוות פגמים היורדים לשורשו של עניין המצדיקים
26 ביטול תוצאות הבחירות או התערבות. כאמור, לשם פסילת הבחירות דרוש פגם חמור ופגיעה חמורה
27 בסדרי הבחירות [בר"ם 582/14 סלאם נ' ג'ראייסי (11.2.2014)] ואין זה כך בענייננו. כמו כן, על הטוען
28 לליקויים חמורים בסדרי הבחירות הנטל לשכנע כי הליקויים היו עשויים להשפיע על תוצאות
29 הבחירות ובענייננו, כמפורט לעיל, המערער לא הרים את הנטל.

30
31 מעבר לכך שהטענות עוסקות ברובן בליקויים ואי סדרים שנובעים ככל הנראה מלחץ העבודה ביום
32 הבחירות, מדובר בליקויים נפוצים בבחירות לרשויות המקומיות שאינם עולים לכדי פגם חמור או
33 פגיעה חמורה בסדרי הבחירות. לא הוגשה מטעם המערער כל בקשה לבדיקת המעטפות והפתקים וגם
34 מטעם זה לא ניתן היה לבדוק חלק מטענותיו לעומקן. בכל מקרה, כאמור, אין מדובר בליקויים

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עמ"נ 16-11-33493 מרעי נ' משרד הפנים ואח'

1 היורדים לשורשו של עניין אשר קיימת אפשרות ממשית שהביאו לשינוי בתוצאות הבחירות. לכן אין
2 בפגמים עליהם הצביע המערער כדי להביא לביטול הבחירות או להעניק למערער סעד מהסעדים
3 המבוקשים במסגרת הערעור.
4
5 מכל הטעמים שפורטו אני מורה על דחייתו של ערעור בחירות זה, שכן לא מצאתי כל מקום להתערבות
6 בתוצאות הבחירות.
7
8 עם זאת אדגיש כי אין באמור כדי להביע עמדה בכל הנוגע לטענות הנחקרות ע"י משטרת ישראל. ראוי
9 כי טענות אלו יבחנו ע"י המשטרה כנדרש ובהקדם האפשרי, זאת כדי להסיר כל עננה אפשרית
10 המרחפת מעל תוצאות בחירות אלו. תוצאות החקירה יפורסמו בבוא העת וכל צד יוכל לשקול צעדיו
11 בהתאם.
12
13 בכפוף להבהרה זו – הערעור נדחה. ממילא, משנדחה הערעור, פוקעת גם הנחית בית המשפט שניתנה
14 למשיב 3 בכל הנוגע לאופן ניהול המועצה בתקופת הביניים ועד שיינתן פסק הדין. כעת פתוחה הדרך
15 בפני ראש המועצה הנבחר לפעול בהתאם לשיקול דעתו, ובהתאם להוראות החוק.
16
17 בנסיבות העניין, ותוך תקווה שיחיה בכך כדי להרגיע את הרוחות ולקרב בין המחנות – יישא כל צד
18 בהוצאותיו.
19

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים.

21
22 ניתן היום, כ"ח חשוון תשע"ז, 29 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.
23

ר' שפירא, ס. נשיא

24
25